

ע"א 3668-01-09
פמ"ח: ענ"א 78/09

בבית המשפט המחוזי בחיפה
בפני הרכב כב' השופטים: גריל, גרשון, וילנר

בדלתיים סגורות

שושני ציון
ע"י ב"כ עו"ד ב' רוזנטל
מרח' יגאל אלון 67
תל אביב 67443

בענין:

המבקש

נ ג ד

משרד הביטחון / קצין התגמולים
ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז חיפה (אזרחי)
משד' פל-ים 15 חיפה

המשיב

בית המשפט המחוזי
חיפה 59

09-11-2009

נתקבל / נבדק

חתימה

תגובת המשיב לבקשה לביטול איסור פרסום

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 2.11.09, מתכבד המשיב להגיש תגובה מטעמו לבקשת המבקש לביטול איסור פרסום ולקיום הדיון בדלתיים פתוחות.

1. המשיב מתנגד מכל וכל לבקשת המבקש והכול כפי שיפורט להלן.
2. נראה כי בקשת המבקש נובעת מנימוקים ומטעמים זרים כל זאת בכסות של חשיבות עיקרון פומביות הדיון. כך השאלה הראשונה המתבקשת הינה מדוע רק עתה, במסגרת ערכאה ערעורית, מבקש העותר שלא לקיים את הדיון בדלתיים סגורות שעה שההליך כולו, בבית משפט קמא, התנהל משך שנים ואינספור דיונים בדלתיים סגורות מבלי שנשמעה מצד המבקש טענה ולו בחצי פה לעניין זה. לא בכדי אין בבקשת המבקש כל הסבר לעניין זה.
3. התנגדות המשיב לבקשה מבוססת גם על סעיף 74 לחוק בתי המשפט אשר קובע באופן מפורש כי לא ניתן לערער על החלטות בית המשפט שניתנו עפ"י סעיפים 68, 69, ו-72. ראשיתו של ההליך בפני וועדת הערר לפי חוק הנכים בישיבת הוועדה מיום 12.7.04 בדלתיים פתוחות כפי שפרוטוקול הדיון מעיד על עצמו. כך גם בדיון השני מיום 10.1.05 שאף הוא קיים בדלתיים פתוחות. במהלך הישיבה השלישית מיום 19.9.05, בשים לב לגורמים המעורבים בהליך, החליטה וועדת הערר על שמיעת התיק בדלתיים סגורות. ואכן, החל מאותה ישיבה, פרוטוקול הדיון סומן כפרוטוקול בדלתיים סגורות. אמנם אין בנמצא החלטה פורמאלית בפרוטוקול גופו ואולם שינוי סטטוס פומביות הדיון – מהישיבה הראשונה (בדלתיים פתוחות) לישיבה השנייה (בדלתיים סגורות) הינו פרי החלטה שיפוטית של וועדת הערר הנכבדה.

4. זאת ועוד, בפועל, למרות שכותרת הדיון היא "בדלתיים סגורות", נשמע הדיון בנוכחות המערער וב"כ, כך שפומביות הדיון לא נפגעה ולכל הפחות נעשה איזון בין עקרון פומביות הדיון והצורך החיוני בהגנה על בטחון המדינה.

5. לחילופין ולמען הזהירות בלבד, מתבקש בזאת בית המשפט הנכבד להורות, כי הדיון בערעור זה יתקיים בדלתיים סגורות וכי יינתן צו לאיסור פרסום הפרטים הנוגעים לתיק זה, לשם שמירה על בטחון המדינה, בהתאם להוראת סעיף 68 (ב) (1) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

המטריה המשפטית:

1. סעיף 74 לחוק בתי המשפט קובע כדלקמן:

סופיות של החלטות:

"...החלטות בית המשפט לפי סעיפים 68, 69 ו-72 אין אחריהן ולא כלום".

2. החלטתה המקורית של ועדת הערר היתה, לקיים הדיון בדלתיים סגורות. משנתן בית המשפט החלטתו הרי שלאור סעיף 74 לא ניתן לערער על החלטה זו ואף לא ניתן לטעון לביטולה.

3. המערער חסר זכות לערער על ההחלטה.

4. כפועל יוצא מכך, הרי שאין כל בסיס חוקי להגשת הבקשה ע"י המבקש, ויש לדחותה על הסף.

5. בע"א 176/86 פלונית נ' פלוני קבע בית המשפט העליון כדלקמן:

"לא נעלמה מעיני הוראת סעיף 74 לחוק הקובעת כי החלטות בית המשפט לפי סעיפים 68, 69 ו-72 אין אחריהן ולא כלום... לבשעצמי נראה לי כי הוראת סופיות זו חלה על החלטה המקבלת בקשה לקיום דיון בדלתיים סגורות ואינה חלה על החלטה הדוחה כזאת... אם ההחלטה מתירה לסגור את הדלתות, אין לתקוף אותה והיא הופכת לסופית".

(ההדגשים אינם במקור)

בבי"ש 254/99 (נצי') יאנוס חיים נ' מד"י דן ביהמ"ש המחוזי במשמעותו של ס' 74 וקבע כדלקמן:

"סעיף 74 לחוק קובע כי אין לערער על החלטות בית המשפט לפי ס' 68, 69, ו-72, כב' השופטת בן פורת פרשה את סעיף 74 הנ"ל באופן מצמצם וקבעה כי הוא חל במקרה בו נתקבלה הבקשה בדיון בדלתיים סגורות אך לא במקרה בו נדחתה הבקשה".

בענייננו, מדובר בהחלטה פוזיטיבית לקיום הדיון בדלתיים סגורות, החלטה אותה מנסה המבקש לבטל בניגוד להוראת החוק.

6. מזו המקובץ עולה, כי ההלכה בבתי המשפט אשר נהוגה אף בבית המשפט העליון, קובעת כי כל עוד מדובר בהחלטת בית המשפט לדיון בדלתיים סגורות, הרי שלא ניתן לערער עליה או לבקש את ביטולה ("אין אחריה ולא כלום") והיא הופכת לסופית, והכול כבענייננו אנו.

7. מכאן שהבקשה דנן סותרת את הוראות החוק.

מטעמי זהירות, יתייחס המשיב אף לבקשה גופא.

כללי :

1. תיק זה התנהל בין הצדדים בוועדת הערר לפי חוק הנכים בדלתיים סגורות החל למן הישיבה השנייה.

2. טוען המבקש בבקשתו טענות בדבר חשיבותו הרבה של עקרון פומביות הדיון.

3. ברם, בסעיף 4 לבקשתו, מודה אף המבקש, כי ככל שמדובר בעניינים מיוחדים ובהם שמירה על בטחון המדינה, הרי שלא מחילים את עקרון הפומביות. המחלוקת בין הצדדים אם כך, איננה נוגעת לחשיבות פומביות הדיון הנודעת לכל.

4. וכך טוען המבקש בעמ' 2 לבקשתו:

"ההליך מתייחס לאירועים שהתרחשו בתקופת שירותו של המבקש בין השנים 75 ל- 79, ולא נראה שעלול להיגרם נזק לאינטרס ציבורי כלשהו, מחשיפת פרטים הנוגעים לאירועים שהתרחשו לפני יותר משנות דור... ובהמשך: "זאת ועוד, בסמוך לקרות הפרשה ב- 79, פורסמו פרטי המקרה וסיפור הפרשה בעיתון "הארץ" בכתבה ארוכה ומפורטת (אף אם מבלי אזכור שם המבקש); זאת במקביל לפרסום הפרשה במלואה בעיתון הגרמני... יחד עם שמות וזהות המעורבים, כולל המבקש...".

5. המשיב יטען כי פרטי התיק (כמו גם מהמסמכים המצויים בו), עוסקים במידע המתייחס לאירוע בו באים לידי ביטוי זהותם של אנשים הפועלים מטעם המוסד, מדינות בהם פועל המוסד וכן שיטות ותחומי פעולה של המשרד לרבות נהלי אבטחה. לעניין זה מופנה ביהמ"ש הנכבד לתצהירו של קצין הביטחון הראשי במוסד המצורף לתגובה זו ומהווה חלק בלתי נפרד ממנה - מסומן א'.

6. לעניין הטענה לפיה "פורסמו פרטי המקרה בעיתון" הרי שכשמו כן הוא, המדובר בפרסום של עיתון, מטעם העיתון, ללא כל אישור מטעם גורם רשמי של מדינת ישראל שאישר את הדברים או הכחישם ועל כן אין בפרסום העיתונאי דבר וחצי דבר לשאלה אם יש הצדקה לפרסם את הפרשה במסגרת "פתיחת דלתות בית המשפט", אם לאו.

7. לעניין האינטרס הציבורי, ברי, כי האינטרס הציבורי הראשון במעלה הינו שמירה על בטחון המדינה ובטחון יושביה. בחשיפת מידע כה רגיש, יש משום סיכון חמור לביטחון המדינה ולביטחון תושביה.

8. בת"פ 3191/97 (שלום, י-ם) מד"י נ' הלל דינים שלום, כ' ט"ו, 948 נקבע כדלקמן:
"אולם עיקרון זה של פומביות הדיון איננו מוחלט והוא נסוג כאשר נקבע אחרת בחוק אם הורה ביהמ"ש אחרת לפי חוק. .. צודק ב"כ הנאשמים בטענתו כי את היוצאים לכלל הרחב יש לפרש על דרך הצמצום בשל חשיבותם של עקרונות פומביות וחופש הביטוי... אולם גם פרשנות על דרך הצמצום צריכה להיעשות בדרך שתתיישב עם מטרות החוק ותכליתו, על כך עמד ביהמ"ש העליון פעמים רבות".

9. אין חולק, כי מדובר במלאכת איזון בין אינטרסים. בתי המשפט, על מנת להגדיר מלאכת האיזון, ערכו השוואה בין משקל האינטרסים כאשר מדובר בהליך פלילי, לבין כאשר מצויים אנו בגדרו של המשפט האזרחי. בבש"פ 2379/01 דר' פרידמן פיטר נ' משטרת ישראל, דינים עליון, כ' כ"ט, 858, קבע ביהמ"ש העליון כדלקמן:

"לענייננו שלנו נוסף ונעיר, כי מלאכת שיקול הדעת-אם להורות על גילוייה של ראיה אם לאו-שונה היא בהליך פלילי ממלאכת שיקול הדעת בהליך אזרחי. בהליך פלילי, אי גילוייה של ראיה פוגע בזכותו החוקתית של נאשם כי לא יישפט אלא בהליך הוגן, כי יעשה לו משפט צדק, והליך לא יהא הוגן ומשפט צדק לא יעשה אלא אם יותן לו לנאשם לעיין בכל חומר הראיות שלעניין.. לא כן הוא במשפט האזרחי, שעל דרך הכלל עוצמתו של אינטרס הגילוי אל מול אינטרס ביטחון המדינה פחותה היא." (ההדגש אינו במקור)

10. עיננו רואות, כי בית המשפט, בעיקר כאשר מדובר במשפט אזרחי, נוטה יותר לקבל טענה בדבר "סגירת דלתות", ואף נוטה להעניק משמעות נרחבת יותר למינוח שבחוק.

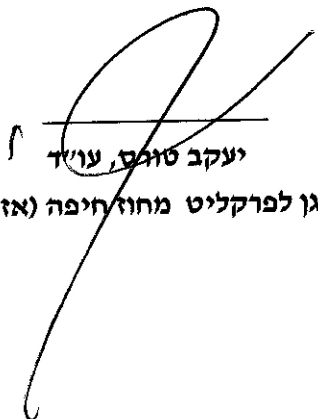
לסיכומו של עניין:

11. הבקשה נוגדת את הוראות החוק, שכן משניתנה החלטה לקיום הדיון בדלתיים סגורות (כאמור לעיל, שינוי סטטוס פומביות הדיון – מהישיבה הראשונה והשנייה (בדלתיים פתוחות) לישיבה השלישית (בדלתיים סגורות) הינו פרי החלטה שיפוטית של וועדת הערר הנכבדה), לאור סעיף 74 לחוק בתי המשפט ולאור הפסיקה שהובאה, "אין אתריה ולא כלום"

12. לא זו אף זו, נראה כי בקשת המבקש נובעת מנימוקים ומטעמים זרים כל זאת בכסות של חשיבות עיקרון פומביות הדיון. עצם העלאת הבקשה רק בשלב זה, במסגרת ערכאה ערעורית, שעה שההליך כמעט כולו (פרט ל- 2 הישיבות הראשונות), בבית משפט קמא, התנהל משך שנים ואינספור דיונים בדלתיים סגורות (בהן כמובן היו נוכחים המבקש וב"כ) ומבלי שנשמעה מצד המבקש כל טענה לעניין זה (לא במהלך הדיונים ולא במסגרת הגשת בקשה), יש בה כדי להעיד על טעמים זרים ועל חוסר תום לב. המבקש בבקשתו אף לא טרח ליתן כל הסבר מדוע ראה לנכון להגיש בקשתו זו רק בשלב מאוחר זה.

13. הסיבה להתנגדות המשיב לבקשה, מעבר לאמור בסעיפים 10, 11 לעיל, היא קיומו של יותר מחשש סביר כי במסמכים ובעדויות הנמצאים בתיק בית המשפט, יש מידע שגילוי עולל לפגוע בביטחון המדינה, ובית המשפט, כפי שמגלה הפסיקה, נוהג זהירות רבה בעניינים אלה. לעניין זה מופנה ביהמ"ש הנכבד לתצהירו של קצין הביטחון הראשי במוסד כמו גם לחלק מהמסמכים שהוגשו בזמנו לוועדת הערר – מסומנים ב'.

14. אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על המשך קיום הדיון בתיק זה בדלתיים סגורות ולחילופין ולמען הזהירות בלבד להורות, כי הדיון בערעור זה יתקיים בדלתיים סגורות, כל זאת בהתאם להוראות סעיף 68 (ב) (1) לחוק בתי המשפט.

יעקב סורק, עו"ד
סגן לפרקליט מחוז חיפה (אזרחי)